

Handläggare: Jacky Cohen

BILAGA 2. MÅL - INDIKATORER - ARBETSSÄTT - AKTIVITETER	2
1. <i>NÄMNDMÅL:</i>	2
A. NORMER OCH VÄRDEN	2
1. ÅTAGANDE:	2
Indikator	2
Arbetsätt	3
Enhetens aktiviteter	3
Uppföljning	3
B. UTVECKLING OCH LÄRANDE	3
1. ÅTAGANDE:	3
Indikator	4
Arbetsätt	4
Enhetens aktiviteter	4
Uppföljning	5
2. ÅTAGANDE:	5
Arbetsätt	5
Enhetens aktiviteter	5
Uppföljning	6
C. ANSVAR OCH INFLYTANDE	6
1. ÅTAGANDE:	6
Indikator	6
Arbetsätt	6
Enhetens aktiviteter	6
Uppföljning	7
2. <i>NÄMNDMÅL:</i>	7
A. FÖRSKOLA OCH HEM	7
1. ÅTAGANDE:	7
Arbetsätt	7
Enhetens aktiviteter	7
Uppföljning	7

Bilaga 2. Mål - Indikatorer - Arbetssätt - Aktiviteter

Nedanstående mål, indikatorer, åtaganden, arbetssätt, aktiviteter och uppföljningsmetoder återfinns i stadsdelens verksamhetsplan för år 2009.

1. NÄMNDMÅL:

Förskolans arbete med att tidigt uppmärksamma barns behov, intressen och svårigheter ska förbättras .

Förskolan ska ta tillvara den möjlighet som ges att på ett tidigt stadium uppmärksamma barns behov och intressen och barn som möter svårigheter. Att delta i en pedagogisk verksamhet redan från tidig ålder kan ge stora möjligheter till individuell utveckling. Förskolan ska aktivt bidra till jämställdhet, respekt och likabehandling.

a. Normer och värden

Utvärdering av likabehandlingsplan/plan kränkande behandling

1. ÅTAGANDE:

Förskolan ska aktivt bidra till jämställdhet, respekt och likabehandling.

Barns upplevelser av vad det innebär att vara pojke eller flicka formas i samspelet med de vuxna och med varandra. Genom att tillgodose varje barns intresse och behov förutsättningslöst oberoende av kön lägger förskolan en grund för jämställdheten ur ett samhällsperspektiv.

Barn tillägnar sig etiska värden och normer främst genom konkreta upplevelser. Vuxnas förhållningssätt påverkar barns förståelse och respekt för de rättigheter och skyldigheter som gäller i ett demokratiskt samhälle och därför är vuxna viktiga som förebilder. Att hävda grundläggande värden kräver att värderingar tydliggörs i den dagliga verksamheten.

Indikator

Andel förskolor som beskriver hur personalen genom sitt förhållnings- och arbetssätt förankrar grundläggande normer och värden hos barnen.

- Förskolan skall aktivt och medvetet påverka och stimulera barnen att utveckla förståelse för samhällets gemensamma demokratiska värderingar och efterhand omfatta dem. Förskolan skall medverka till att varje barn får möjlighet att utveckla empatisk förmåga och social kompetens, den kunskap och kompetens som krävs för att förstå och tillämpa det demokratiska samhällets grundläggande värderingar. Det handlar till stor del om att som pedagog skapa ett öppet och demokratiskt klimat, där varje barn får uppleva sitt eget och andras värde samt får sina behov och intressen respekterade och tillgodosedda.

Andel förskolor som har utarbetat former och rutiner för att ge alla barn möjlighet att komma till tals och uttrycka sin uppfattning.

- Förskolan är mötesplats för barn och personal av olika åldrar och kön från skiftande sociala miljöer och kulturer. Vardagstillvaron i förskolan är omväxlande och mångfasetterad. Barn och personal förväntas kunna samspela socialt och klara av relationer med varandra dagligen. Att ha goda relationer med andra barn och vuxna innebär att bli positivt bekräftad och omtyckt och att känna gemenskap

och samhörighet. Hur ett barn bemöts eller bemöter andra lär henne eller honom något om sitt eget och andra människors värde och om relationer.

Arbetsätt

Verksamheten skall bedrivas i demokratiska former och därigenom lägga grunden till ett växande ansvar och intresse hos barnen för att de på sikt aktivt skall delta i samhällslivet.

Enhetens aktiviteter

Barnen uppmuntras att själva hitta lösningar och lösa konflikter

- Personalen diskuterar tillsammans med barnen de konflikter som uppkommer i gruppen. Barnen uppmuntras att själva hitta lösningar och kompromisser, men agerar när barnen behöver personalens stöd.

Barnen utvecklar sin förståelse för att människor är olika

- Personalen arbetar medvetet så att barnen utvecklar sin förståelse för att människor är olika och har olika uppfattningar.

Barnen ges möjlighet att påverka verksamhetens utformning

- Barnen får en tydlig återkoppling på sina synpunkter och hur dessa påverkat verksamhetens utformning.

Barnen ska ha möjlighet att utveckla förmågor och intressen oavsett kön och ålder

- I förskolan arbetar personalen på ett aktivt sätt för att varje barn, oavsett kön, ska ha möjlighet att pröva på och utveckla förmågor och intressen.

Konflikter löses genom att tala med och lyssna på varandra

- I förskolan behandlas alla med respekt och löser konflikter och motsättningar genom att tala med och lyssna på varandra.

Förskolans verksamhet utgår från barns uppfattningar och erfarenheter om människors lika värde

- Förskolan utgår från barns uppfattningar och erfarenheter för att bygga vidare på frågor som handlar om solidaritet och människors lika värde oavsett kön, sexuell läggning, etnicitet, religion och funktionshinder.

Personalen visar att olikheter är en tillgång i gruppen

- Personalen ser och uppskattar det unika hos varje barn och vuxen och visar genom vårt agerande att olikheter är en tillgång i gruppen.

Barnen uppmuntras att uttrycka olika känslor

- Personalen talar med alla barn på samma sätt oavsett kön och uppmuntrar varje barn att uttrycka olika känslor.

Uppföljning

Självvärdering genom det webbaserade verktyget "BRUK för pedagoger".

b. Utveckling och Lärande

1. ÅTAGANDE:

Förskolan ska arbeta med att stärka och stimulera barnens alla språk och språkutveckling.

Språk och lärande hänger ouplösligt samman med identitetsutveckling. Förskolan skall lägga stor vikt vid att stimulera varje barns språkutveckling och uppmuntra och ta till vara

barnets nyfikenhet och intresse för den skriftspråkliga världen. Läroplanen lyfter fram att barnen skall få stimulans och vägledning av vuxna för att genom egen aktivitet öka sin kompetens och utveckla nya kunskaper och insikter. Språk- och begreppsutveckling är nära förknippad med hur barn utvecklar en förståelse för sig själva och olika fenomen i omvärlden och hur de kan använda dessa kunskaper i sin vardag.

Indikator

Andel förskolor som beskriver hur personalen stärker och stimulerar barnens alla språk och språkutveckling.

- Språk och lärande hänger ouplösligt samman liksom språk och identitetsutveckling. Förskolan skall lägga stor vikt vid att stimulera varje barns språkutveckling och uppmuntra och ta till vara barnets nyfikenhet och intresse för den skriftspråkliga världen. Läroplanen lyfter fram att barnen skall få stimulans och vägledning av vuxna för att genom egen aktivitet öka sin kompetens och utveckla nya kunskaper och insikter. Språk- och begreppsutveckling är nära förknippad med hur barn utvecklar en förståelse för sig själva och olika fenomen i omvärlden och hur de kan använda dessa kunskaper i sin vardag.
- Följande aspekter kännetecknar det språkutvecklande arbetssättet som förskolepersonalen inom Östermalms förskolor tillämpar i sitt praktiska arbete: Ett rikt och nyanserat talspråk, Barnets eget språk, Ord- och begreppsförråd, Förmågan att kommunicera, Förmågan att uttrycka tankar, Förmågan att leka med ord, Förmågan att sätta ord på egna upplevelser, Ett intresse för skriftspråk och för förståelsen av symboler. För att uppnå strävansmålen med barnens språkutveckling, sätter förskolorna fokus på följande områden: Barnlitteratur, Dialog, Kommunikation, Lek, Miljö och material, Observation, Planering och rutinsituationer, Samarbete med föräldrar, Skapande verksamhet.

Arbetssätt

Följande aspekter kännetecknar det språkutvecklande arbetssättet som förskolepersonalen inom Östermalms förskolor tillämpar i sitt praktiska arbete: Ett rikt och nyanserat talspråk, Barnets eget språk, Ord- och begreppsförråd, Förmågan att kommunicera, Förmågan att uttrycka tankar, Förmågan att leka med ord, Förmågan att sätta ord på egna upplevelser, Ett intresse för skriftspråk och för förståelsen av symboler. För att uppnå strävansmålen med barnens språkutveckling, sätter förskolorna fokus på följande områden: Barnlitteratur, Dialog, Kommunikation, Lek, Miljö och material, Observation, Planering och rutinsituationer, Samarbete med föräldrar, Skapande verksamhet.

Enhetens aktiviteter

Personalen agerar som språklig förebild

- Personalen använder ett nyanserat och uttrycksfullt språk.

Vardagliga situationer används till att stödja och stimulera barnens språk

- I förskolans arbete används medvetet vardagliga situationer till att stödja och stimulera barnens språk. Barnen ges rikliga tillfällen att uttrycka sig i ord, att beskriva, benämna, berätta och att lyssna och att använda språket då de löser problem och konflikter.

Högläsning förekommer dagligen

- Högläsning förekommer dagligen. Skeenden i böckerna lever vidare genom att personalen samtalar med barnen om det man läst och ger återkopplingar i vardagen till människor och händelser i böckerna.

Personalen stimulerar barnen att läsa och skriva

- Personalen stimulerar och inspirerar barnen att läsa och skriva i lek, skapande verksamhet och temaarbete.

Barnen ges ett stort verbalt utrymme oavsett kön

- Personalen ger alla barn oavsett kön möjlighet till lika stort verbalt utrymme i förskolan.

Uppföljning

Självvärdering genom det webbaserade verktyget "BRUK för pedagoger".

2. ÅTAGANDE:

Förskolan ska stödja och stimulera barns strävan att genom egen aktivitet och eget utforskande öka deras tilltro till sin egen förmåga att lära.

Leken utgör grunden i barns utveckling och lärande. Det är därför viktigt att personalen organiserar verksamheten så att barnen ges rikligt med tid, rum och material för olika former av lek samt ger dem upplevelser som stimulerar fantasin, kreativiteten och förmågan att leka. Det är även viktigt att personalen använder leken som ett medel såväl i arbetet med barngruppen som i arbetet med enskilda barns utveckling och lärande.

Arbetsätt

Verksamheten skall utgå från barnens erfarenhetsvärld, intressen, motivation och drivkraft att söka kunskaper.

Med ett temainriktat arbetsätt kan barnens lärande bli mångsidigt och sammanhängande. Lärandet skall baseras såväl på samspelet mellan vuxna och barn som på att barnen lär av varandra.

Enhetens aktiviteter

Barnens egen aktivitet och nyfikenhet uppmuntras

- Personalen uppmuntrar och är delaktiga i barnens egen aktivitet och nyfikenhet, vetgirighet och upptäckarglädje och ser den som en förutsättning för utveckling och lärande.

Barnen uppmuntras att uttrycka sina uppfattningar och föreställningar

- Personalen ställer frågor som stimulerar barnen att uttrycka sina uppfattningar och föreställningar och att utifrån dem associera vidare.

Barnen ges tillfälle att öka förståelse för matematiska och naturvetenskapliga begrepp

- Barnen ges tillfällen att i vardagssituationer och i olika former av lek och skapande aktiviteter öka sina kunskaper om och förståelse för matematiska och naturvetenskapliga begrepp.

Personalen reflekterar tillsammans med barnen över den skapande processen

- Den skapande processen är viktigare än slutprodukten och det är skapandet i sig som är meningsfullt för barnet. Vi visar det genom vårt intresse och genom att reflektera tillsammans med barnen.

Barns skapande uppmuntras

- Barns skapande uppmuntras för att det är lustfyllt och roligt men även för att det är betydelsefullt för deras utveckling och lärande.

Barnens ställs inför nya utmaningar pröva, utforska och experimentera

- Barnen ställs successivt inför nya utmaningar för att öka deras förståelse för och kunskap om sig själva och omvärlden genom att pröva, utforska, experimentera.

Personalen använder sig av kunskap om lekens grundläggande betydelse

- Personalen i förskolan använder sig av kunskap om lekens grundläggande betydelse för barnens utveckling och lärande.

Uppföljning

Självvärdering genom det webbaserade verktyget "BRUK för pedagoger".

c. Ansvar och inflytande

1. ÅTAGANDE:

I förskolans arbete för att stärka barnens identitet och självkänsla ska arbetsformer och förhållningssätt utvecklas som ger barnen möjligheter att få påverka utifrån sina önskningar och behov.

Varje barn skall utveckla sin förmåga att uttrycka sina tankar och åsikter och därmed ges möjlighet att påverka sin situation. Varje barn skall ges förutsättningar, allt efter förmåga, att ta ansvar för sina egna handlingar och för förskolans miljö samt utveckla sin förmåga att förstå och handla efter demokratiska principer.

Indikator

Andel förskolor som beskriver hur personalen gör barnen delaktiga så att de kan påverka verksamhetens innehåll och utformning.

- I förskolan läggs grunden för att barnen skall förstå vad demokrati är. Barnens sociala utveckling förutsätter att de allt efter förmåga får ta ansvar för sina egna handlingar och för miljön i förskolan. De behov och intressen som barnen själva på olika sätt ger uttryck för ska ligga till grund för utformningen av miljön och planeringen av den pedagogiska verksamheten. Det är viktigt att barn aktivt uppmuntras och ges verkliga möjligheter att påverka och bli delaktiga i förskolans arbete. Kunskap, delaktighet och engagemang gynnar ansvarstagande och ger mening och kraft i arbetet att skapa ett gott klimat och en säker miljö för alla.

Arbetsätt

Personalen kan med stöd av kontinuerliga observationer, samtal och dokumentation av såväl enskilda barn som barngruppen ta reda på vilka intentioner, behov och intressen som barnen själva på olika sätt ger uttryck för. Barnens sociala utveckling förutsätter att de efter förmåga får ta ansvar för sina egna handlingar och för miljön i förskolan. Barnens vardagsinflytande behöver även synliggöras och återkopplas så att de förstår att deras åsikter har betydelse.

Enhetens aktiviteter

Verksamheten utformas med barnens behov, intressen och tidigare erfarenheter som grund

- Förskolan utformar verksamheten med barnens behov, intressen och tidigare erfarenheter som grund och låter barnen ha inflytande och medverka vid utveckling av verksamheten.

Barn ges möjligheter att påverka och bli delaktiga

- I förskolans planeringsarbete uppmuntras barn aktivt och ges verkliga möjligheter att påverka och bli delaktiga.

Barnens synpunkter används som grund för förändring/utveckling

- När förskolan utvärderar verksamheten är barnens synpunkter en grund för förändring/utveckling.

Temaarbetet planeras utifrån barns erfarenheter

- Temaarbetet planeras utifrån barns erfarenheter, kunskaper och föreställningar om det som ska behandlas och barnens perspektiv är utgångspunkten.

Uppföljning

Självvärdering genom det webbaserade verktyget "BRUK för pedagoger".

2. NÄMNDMÅL:

Föräldrarnas upplevelse av kvaliteten i förskolans verksamhet ska bli bättre.

Förskolan ska ha en god kommunikation med föräldrarna och vara lyhörd för deras önskemål. Förskolans samverkan med hemmen ska bygga på en nära och förtroendefull kontakt. Föräldrarna ska ges möjlighet att vara delaktiga utifrån sina förutsättningar och önskemål samt informeras om förskolans verksamhet. I förskolans samverkan med föräldrar ska det finnas möjlighet att tillföra synpunkter på planering och utvärdering av barns lärande och utveckling.

a. Förskola och hem

1. ÅTAGANDE:

I förskolans samverkan med föräldrar ska det finnas möjlighet att tillföra synpunkter på planering och utvärdering av barns lärande och utveckling.

Föräldrarna skall ha möjlighet att inom ramen för de nationella och nämndens mål vara med och påverka verksamheten i förskolan. Att förskolan är tydlig i fråga om mål och innehåll är därför en förutsättning för barnens och föräldrarnas möjligheter till inflytande.

Arbetsätt

Föräldrasamverkan och föräldrainflytande innebär att det förs en diskussion mellan förskola och hem om planering och genomförande av förskolans verksamhet.

Enhetens aktiviteter

Föräldrarna ges möjlighet att vara delaktiga

- Föräldrarna ges möjlighet att få information och vara delaktiga i förskolans verksamhet.

Begrepp som kunskap och lärande diskuteras fortlöpande

- I förskolan diskuteras fortlöpande innebörden i begrepp som kunskap och lärande.

Personalen diskuterar hur förskolans miljö kan utveckla varje barns resurser

- Personalen har återkommande diskussioner om hur förskolans miljö, material och innehåll kan utveckla varje barns resurser.

Uppföljning

Föräldraundersökning